

Hírlevél a Gregorián Társaság 15 éves jubileumának évéről (2005.)

Fontos információk röviden:

1. Társaságunk 2005. május 10-i bejegyzéssel megkapta a „közhasznú” besorolást. Ez – más egyebek mellett – azt is jelenti, hogy a javunkra is be lehet jelenteni az adó 1%-át, amivel – kérjük és reméljük – élni is fog tagságunk jó része.
2. Megjelent a Gregorián Társaság kiadásában a III. Váci Nemzetközi Gregorián Fesztivál CD-je, amin szép válogatás hallható a meghívott szkölák műsorából. A CD megrendelhető e-mailban (mail@gregoriantarsasag.hu) vagy postán (1364 Budapest Pf. 342.) utánvéttel 1800 Ft-os áron, amely tartalmazza a lemez, a csomagolás és a postai viteldíj költségeit.
3. Felhívjuk szíves figyelmüket folyamatosan újuló honlapunkra (www.gregoriantarsasag.hu) amelyen a friss információk mellett cikkek is olvashatók és jubileumunk alkalmából sikerült majdnem teljessé tenni a 15 év történetét a kalendáriumban. Ezúton kérünk mindenkit, hogy ha adatot tud szolgáltatni, vagy hibát vesz észre, írjon nekünk.
4. A kapcsolattartás megkönnyítésére, és a tervbe vett levelezőlista elkészítéséhez kérünk mindenkit, aki e-mailezik, hogy jelentkezzen be a fenti címen.
5. Kurzusainkat ismét akkreditáltatjuk, de az alapképzést három évesre bővítjük annak érdekében, hogy biztosabb, elmélyültebb tudás birtokában folytathassák munkájukat az oktatásban részesülő énektanárok és egyházzeneszek.
6. És most következnek az esztendő sok-sok eseménye bővebben.....

A 2005-ös esztendő ünnepi volt a Gregorián Társaság életében, mivel három olyan nagy jelentőségű rendezvény, illetve rendezvénysorozat is lezajlott, amely egyenként is meghatározója lehetett volna éves munkánknak, és mindemellett folytattuk megszokott életünket is.

Kezdjük az utóbbiakkal: nem maradt el az idén sem a Bárdos Lajos Zenei Hetekkel közösen rendezett **Gregorián Nap** május 7-én a budapesti Piarista Kápolnában.

Megtartottuk az ének tanároknak rendezett szokásos egyhetes bentlakásos **tanfolyamainkat** Pannonhalmán július 11 - 15-ig. A két szint (alapfokú és középszintű) oktatása párhuzamosan zajlott, összesen 36 fő vett részt a képzésen.

A Társaság énekegyüttese, a Schola Gregoriana Budapestinensis folytatta minden kedden a gregorián mise-éneklést, és meghívást kapott Főtra, a „Mise a keresztény Európában” sorozat keretében, ahol a X. századi éneket reprezentálták az ünnepi misén és az utána kezdődő ismeretterjesztéssel egybekötött hangversenyen. A III. Váci Nemzetközi Gregorián Fesztiválon a misék mellett a nyitóhangversenyen is fellépett.

Az év elejét még a **Nagy Szent Gergely Jubileumi Év záró eseményei** határozták meg. Az egy éven át tartó ünnepségsorozat keretében – amelynek eseményei átfogták az országot, és felölelték a püspöki szentmiséket, hangversenyeket, szkolatalálkozókat, kiállításokat, előadásokat, szakmai napokat, rajz- és énekversenyeket – **45 alkalmon 61 eseményt zajlott az ország 33 különböző helyszínén.** A Mátyás templom 9 alkalommal adott otthont rendezvényeinknek. **Béres György** felkérésére öt zeneszerző (Petr Eben, Kolos István, Daróczi Bárdos Tamás, Soproni József és Gyöngyösi Levente) írt új mise-kompozíciót gregorián mise-ordináriumokra. Ezek **ősbemutatója is** (Párkai István, Kollár Éva, Tardy László, Erdei Péter és ifj. Sapszon Ferenc vezényletével) a Gergely-év keretében zajlott. A Gergely-évi felhívásra olyan sok énekkar kapcsolódott be az „**Élő gregorián**” mozgalomba, hogy bátran állíthatjuk, **ezrek kerültek így kapcsolatba a gregorián énekkel.**

A másik két nagy eseményről külön írások szólnak.

Beata gens – a III. Váci Nemzetközi Gregorián Fesztiválról

2005. június 30-tól július 3-ig zajlott az ősi püspöki városban

immáron harmadik alkalommal a gregorián ének ünnepeinek szánt eseménysorozat, amelyre hét ország 12 szkólája érkezett Ausztriából, Belgiumból, Hollandiából, Magyarországról, Németországból, Norvégiából és Olaszországból.

A hagyománnyá vált rendezvény híven követte az eddigi koncepciót: visszahelyezte a gregorián éneket a maga igazi közegébe, a liturgiába, ahol az énekelt imádság leginkább elnyeri értelmét és lelki mélységét. Így vált valóra és fénylett fel a X. Pius által megfogalmazott hármasság, a gregorián ének szent, egyetemes és művészi értéke.

A Fesztivál legfőbb eseményeit a *liturgikus alkalmak* alkották, amelyek egyúttal keretet is adtak a sokrétű programsorozatnak. Hat *szentmise* volt a négy nap alatt. A megnyitó misét Dr. Seregély István egri érsek, a záró misét, amelyet Te Deum követett, a házigazda és fővédnök Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök celebrálta. A szombati Nyílt napon Dr. Takács Nándor püspök mutatott be szentmisét. További három mise budapesti templomokban (Mátyás, Belvárosi és Szt. Imre templom) volt. A *misék* azért voltak a leginkább felemelőek, mert az állandó részek (IV. és IX. gregorián ordinárium) éneklésébe mindenki bekapcsolódott. Zsolozsma nélkül nem múlt el egyetlen nap, *laudes, vesperás és completorium* imaórákat énekeltek a szkólák összesen hat ízben. Ezek anyagának előkészítésében és a közös imádságban a Fesztiválra is meghívott gregorián kutató, Fr. Cornelius Pouderoijen OSB is részt vett, aki maga kiváló énekes is.

Jelentős eseményeknek számítottak, és igen sok hallgatót vonzottak a *hangversenyek*, amelyeket a meghívott együttesek tartottak Vác és Budapest több templomában összesen nyolc alkalommal. Abból a célból, hogy az interpretáció összehasonlítása minél világosabb legyen a hangversenyeken minden szkóla bemutatta a „Beata gens” gradualét. Ez az ének a Fesztivál mottójává vált, hiszen valóban boldog lehet az a nemzet, „melyet az Úr örökségül választott magának”, és amely ilyen örökséggel rendelkezik. Jól kell tudni sáfárkodni ezzel az örökséggel, a gregorián énekkel.

Öt *előadás*, illetve *workshop* is megrendezésre került, olyan gregorián kutatókkal, akik az elméletet mindjárt a gyakorlattal is összekötik, nemcsak mint szkólavezetők, hanem akik szkóláikkal rendszeres liturgikus szolgálatot is végeznek. (*Prof. Cornelius Pouderoijen OSB*, a Bécsi Zeneművészeti Egyetem gregorián tanára, *Heinrich Rumphorst*, a lipcsei Zene- és Színművészeti Főiskola tanára, a *Beiträge zur Gregorianik* folyóirat főszerkesztője, *Dr. Nino*

Albarosa, a római Pápai Egyházzenei Intézet vendégprofesszora, a Codices Gregoriani sorozat társszerkesztője, a Studi Gregoriani folyóirat főszerkesztője *Dr. Alberto Turco*, a római Pápai Egyházzenei Intézet gregorián tanára, a Codices Gregoriani sorozat társszerkesztője, és *Prof. Dr. Franz Karl Prassl*, a Grazi Zeneművészeti Egyetem professzora.)

A Fesztivál már az eddig bemutatott alkalmak gazdagságát tekintve is egyedi, de ezeken túlmenően további érdekességeket is felkínált. A társművészetek is beépültek a programba, a gregorián szellemiségébe és a keresztény értékekbe való elmélyülést **két kiállítás** is segítette: az „*Olajág*” *Keresztény Művészeti Társaság* a *Látható zene* és *Sándor János* erdélyi fafaragó művész *Az életre vezető út* című kiállítása, amely a Fesztivál keretében került bemutatásra.

A Fesztiválra jelent meg a Szent István Társulat gondozásában a Gregorián Társaság közreműködésével a „Kulcs a Graduáléhoz – A Graduale Romanum énekei latinul és magyarul” című könyv, amely a Graduale Romanum énekeinek kétféle fordítását tartalmazza. A **könyvbemutató előadás** szintén a Fesztivál része volt.

Június 30-ára, a Fesztivál első napjára meghívtuk a Kossuth adó ***Ki nyer ma? – Játék és muzsika tíz percben*** műsorát, ahol a gregorián jegyében zajlott a zenei fejtörő.

A szombati **„Nyílt nap”** keretében több hazai szköla is bemutatkozott. Ezen a napon **éremverő, jelvénykészítő és kódexmásoló műhely** is működött, amely sok gyereknek és felnőttnek jelentett különleges szórakozási lehetőséget.

Fesztiválunk iránt a média is nagy érdeklődést mutatott. Előzetesen is több újság és rádióműsor kereste meg a Gregorián Társaságot. Forgatott a helyszínen a Duna Televízió, az MTV Vallási Szerkesztősége, felvételeket és interjúkat készített a Kossuth, a Bartók, az Info, a Dunakanyar, az Egri Katolikus és a Magyar Katolikus Rádió. A Bartók rádió nyolc adásra szerkesztve adta le felvételeit 2005. december 18 – 25-ig.

Ami a Fesztivál rendezvényeinek látogatottságát illeti, várakozásainkat is felülmúlta. A négy nap harminchárom rendezvényén 9700 látogató fordult meg.

Meghívott vendégeink, a szkölák és vezetők, az előadók és sok hallgató visszajelzése szerint a rendezvény szervezettsége, színvonala, sokoldalúsága, a programok gazdagsága felülmúlta az 1998-

as és a 2002-es Fesztivált is, így hát elmondhatjuk, hogy ez a négy nap is elérte célját, a gregorián ének igazi ünnepében részeshülhetett minden résztvevő, énekesek és hallgatók egyaránt, akik magukról vallhatják: Beata gens, boldog nemzet, aki élteti ezt a gyönyörű örökséget.

Gaudete! – Örvendezzetek!
A Gregorián Társaság 15 éves jubileuma

A Gaudete vasárnapot megelőző szombaton, december 10-én ünnepelte a Gregorián Társaság 15 éves fennállását. A *Jubileumi Nap* eseményei – amelyeknek a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola és a Szt. Anna templom adott otthont – híven tükrözték a Társaság sokoldalú tevékenységét, programokat kínált a szakmának és a lelkes amatőröknek egyaránt.

Az ***ünnepi közgyűlésen*** *Béres György atya elnöki beszámolójában* röviden összefoglalta a 15 év legfontosabb eseményeit: megemlítette a 40 tanfolyamot, amelyen már majd ezernyolcszázan vettek részt, a tizenöt saját és a közel húsz, más szervezettel közösen rendezett tanulmányi napot, a Nagy Szent Gergely Jubileumi Év 42 rendezvényét, és a három Váci Nemzetközi Gregorián Fesztivált, amely teljesen egyedi kezdeményezés és immár hagyomány a régióban. Kiemelte, hogy a Társaság minden megmozdulása annak irányába törekszik, hogy a gregorián éneket saját funkciójába, a liturgiába állítsa.

Ezután három programból lehetett választani. A díszteremben a solesmes-i gregorián kutatásokban is résztvevő és jelenleg Bécsben, az egyetemen oktató *prof. Kees Pouderoijen OSB* tartott ***előadást*** „Kantilláció és kompozíció a gregorián énekben” címmel. Ezt követően Pouderoijen professzor, *Dr. Áment Lukács OSB* és *Béres György* tartottak ***előadásokat*** az újabb gregorián kiadványokról.

Ezzel párhuzamosan a gyerekek és a vállalkozó kedvű felnőttek ***játékos gregorián vetélkedőn*** vehettek részt, a szemlélődést jobban kedvelők pedig betérhettek a ***„gregorián moziba”***, ahol a különböző televíziók által az elmúlt években forgatott filmeket láthatták, amelyek a Társaság nemzetközi fesztiváljairól, vagy más rendezvényeiről készültek.

A szünetekben meg lehetett vásárolni a ***„Kulcs a Graduáléhoz” című könyvet***, és az erre az alkalomra megjelent ***CD lemezt***, amelyen a III. Váci Nemzetközi Gregorián Fesztivál anyagából készült válogatás hallható. Nézelődésre is volt alkalom a 15 év történetét bemutató

kiállításon.

Délután a Szt. Anna templomban a *szkólák hangversenyével* folytatódtak az események, amelyeknek méltó lezárása volt a *Dr. Beer Miklós püspök úr* celebrált *gregorián szentmise*. Csodálatosan zengett az összes megjelent szkóla éneke a mise-ordináriumban, és hiteles imádságként hangzottak a proprium tételek a Cantate Schola (vez.: ifj. Sapszon Ferenc) és a Schola Gregoriana Budapestinensis (vez.: Béres György) megszólaltatásában.

A Gaudete introitust, Ádvent 3. vasárnapjának kezdőénekét 8-10 éves gyerekek, a Gaudete Gyermekkar (vez.: Surmann Mária) énekelte, kifejezve a Jubileumi Nap örömét is, és megmutatva: van jövője a gregorián éneknek.